

# דַּרְשֵׁתִי קַרְבֶּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת פנחס, תשפ"ה

## סיפור רבי ניסים קרליץ – כוח הפשרה בשביל שלום עם השכנים

סיפר אחד הדיינים מבית הדין של רבי ניסים קרליץ: יום אחד אנחנו הולכים ביחד ברחוב. פתאום הגיע איזה יהודי אחד ואמר לרב ניסים קרליץ: בגלל הרב נהיה לי סתימה בביוב, פשוט צבעו בבית של הרב את הקירות, ושפכו את הצבע לתוך הביוב ונהיה אצלי סתימה! והזמנתי "ביובית", עלה לי 600 שקל!

אמר לו הרב: אני ממש ממש מצטער על עוגמת הנפש. ומיד הרב הכניס את היד לכיס, הוציא את הארנק, ספר לו 600 שקלים ונתן לו. אני ממש מצטער על עוגמת הנפש על מה שקרה לך.

המשיך הדיין לספר: המשכנו ללכת, ושאלתי את ר' ניסים: הרב, מעולם לא ראיתי צבועו את הבית של הרב. דבר שני: צבע בכלל לא עושה סתימה, צבע נשטף עם המים. דבר שלישי: הביוב של הרב והביוב של השכן הזה הם בשני מקומות נפרדים, למה הרב שילם לו 600 שקל?

אמר לו הרב: עם שכנים, לא רבים! שווה לשלם 600 שקלים בשביל לא לריב עם שכנים.

מישהו פה היה מוכן לשלם 12 וחצי שקל לאיזה שכן כדי לא לריב איתו? אם במריבה עם השכן אני צודק, גם 10 אגורות לא הייתי משלם. רק אם אני לא צודק, הייתי מוכן לשלם אולי כמה שקלים, אבל 12 וחצי שקל, לא יודע אם הייתי משלם לו. 600 שקל היית משלם בשביל לא לריב עם השכן? אין דבר כזה, לא מצוי!

אחר כך שואלים: איך זכה רב' ניסים קרליץ שכל דיני הממונות מכל העולם התקזו אצלו. כי הוא בן אדם שמוכן לשלם רק כדי שלא לריב עם השכנים, אפילו שהשכן לא צודק.

## סיפור השכנים – פשרה על 60 שקל אחרי מריבה של שש שנים

סיפר איזה יהודי אחד: רצייתי להרחיב את הבית, המשפחה גדלה. הלכתי, קיבלתי אישורים, הכל היה בסדר. אני בא להרחיב את הבית – אבל השכן שממול התנגד, התנגדות חריפה ביותר!

אותו שכן הפך את העולם, למי לא התקשר, מה לא הוא עשה כדי שאני לא אבנה. אני שכרתי עורך דין, גם הוא שכר עורך דין. כל אחד שילם כספים על גבי כספים. מה אני אגיד לך? בסוף כל הכספים הגיעו קרוב ל-140,000 שקל על עורכי הדין שלי ושלו. איזה מריבות... אל תשאל איזה מריבות היו.

עברה תקופה, אולי קרוב לשש שנים אנחנו רבים. אחד המתפללים לקח איזה יוזמה – של אהרון הכהן. קנה חתיכת קלקר, שם בקבוק של יין, 20 שקלים – הוא אמר לא יותר מזה – פלוס חבילת שוקולד, 6 שקלים. ושם בצלופן, וכתב: 'לכבוד המשפחה הזאת והזאת... אני ממש מצטער על מה שגרמתי לך, על כל המחלוקות, על כל המריבות שלא בניתי. אני ממש מצטער על הכל, צער גדול מאוד על מה שגרה. אני רוצה שתחזור ואתבן! באמת אתה יכול לחזור לבנות, אני אשמח מאוד.

לשני גם כתב לו את המגש, הביא את המגש עם הכל, כתב לו בפנים פתק: 'אני ממש מצטער על כל העוגמת נפש שרבנו, קללנו אחד את השני בשביל חתיכת מרפסת. תראה מה עשינו, איך הסתכסכנו! לא היה שווה כל הדבר הזה, אני ממש מצטער.

למחרת שני היהודים נפגשו בבית הכנסת, מתחבקים מתנשקים, כשאף אחד לא מודע למה שהיה בכלל. אף אחד לא היה מודע, וכך ברוך השם שהוא בנה, ההוא הסתדר – הכל היה בסדר.

עברה תקופה, ובעל המעשה כתב שלט, וכך הוא כתב בו: אני רוצה לספר לכם מה שהיה. ראיתם את השכנים על מה רבו? שש שנים אנשים רבים, משפחות מסתכסכות, מה לא עשו, כמה כספים הוציאו, כשאין להם! הוציאו כספים בשביל לקחת עורך דין. כל זה בסוף השלימו, על מה השלימו? 60 שקלים – 30 שקלים אצל הבן אדם הזה, 30 שקלים אצל הבן אדם הזה – והכל היה בסדר.

לפעמים אלוקים רוצה מאיתנו: אל תהיה יותר מדי 'צדיק', יותר מדי 'חשוב'... תהיה חכם! לפעמים ב-30 שקלים אתה חוסך לעצמך המון כספים, רק תאיר פנים לשני.

ודווקא בתוך הזמנים הללו, שבת המקדש חרב לנו, בגלל הדברים האלו, כמה אנחנו צריכים להבין שאלוהים מדבר איתנו פה – "זה מה שאני רוצה!". אלוהים לא רוצה מאיתנו הרבה. רוצה מאיתנו שבאמת נשמור את הכבוד אחד לשני.

## סיפור המיליארדר – מידה כנגד מידה

סיפר איזה עשיר אחד מיליארדר, סיפור נפלא מאוד. את הסיפור הזה סיפר הרב מאיר צבי זילברברג שליט"א. אני אומר לכם מתוך מדבש, מתוך מתוק!

איזה מיליארדר אחד סיפר: כשהייתי תורם, התרומה שהייתי תורם הייתה מגיעה הכי הרבה ל-100 דולר, לא יותר מזה! בדרך כלל אני תורם דולר, דולר וחצי. אם החלטתי לפתוח את הארנק ולשפוך כסף, זה 100 דולר – לא יותר מזה.

יום אחד, אמרו לו שיש איזה עסקה בעיר הקרובה. הוא שלח אנשים, הבין שיש שמה "מכרה של זהב" – לא עסקה סתם, ממש מכרה של זהב! לקח אוטו, ונסע לכיוון של העיירה הזאת לסגור את העסקה.

בדרך האוטו נתקע, והזמן דוחק אותו להגיע לפגישה, הוא עלול לפספס. הוא יצא מהאוטו וניסה לעצור מונית. עברו כמה דקות עצרה לו מונית "אני צריך את המונית לעיירה פלונית", הוא עלה ונסעו.

מהלחץ כשהוא יצא מהאוטו שלו והוא לחוץ ממש ממש רק להגיע לפגישה! הוא השאיר את כל המסמכים, את כל הניירת, באוטו שלו, בצד הכביש.

בעל המונית נוסע רגוע, והעשיר לחוץ, העשיר אמר לו: "סע! סע! זה דחוף, סע!" הנהג מונית נוסע 120 קמ"ש. "סע! אמרתי לך! מה אתה נוסע על 120?", ההוא נוסע 200, 400... "סע, סע! אני ממהר!"

קיצור, באחד הצמתים – בום! תאונת דרכים. העשיר הזה, מהמכה איבד את ההכרה. לקחו אותו לבית חולים.

הוא הגיע לבית חולים. ניסו לזהות אותו, לא כמו היום שיש טלפונים, אתה יכול לשלוח... אולי מישהו מכיר... זה לפני 40, 50 שנה. לא היה מי שיכיר אותו.

קיצור, לא היה מי שיכיר. הבן אדם נמצא ב'קומה' חצי שנה. חצי שנה הבן אדם כמו צמח.

בערך יומיים אחרי התאונה, בני המשפחה התקשרו למשטרה: "אבא נסע ולא חזר". המשטרה בודקת ובודקת, נמצא האוטו. האוטו נמצא עם כל המסמכים, כל העניינים, הכל באוטו.

נו מה קורה? אז איפה הבן אדם נעלם? המשטרה החליטה: חיסלו אותו, עשו לו איזה מארב, איזה עניינים... תשמע, בן אדם עם כסף, חיפשו אותו, אמרו לו כל מיני תוכניות ובאחד הצמתים חיסלו את הבן אדם. ככה המשטרה אמרה.

שאלו רבנים, אמרו לשבת שבעה. ישבו שבעה על האבא.

אחרי השבעה שכרו עורך דין. "למה נריב? אנחנו שישה אחים בבית, בואו ניקח עורך דין שהוא יחלק את הירושה בשווה בין כולם." אחד הילדים קיבל את הווילה, הוא קיבל את הצי של המכוניות, הוא קיבל את היאכטה, הוא קיבל איזה מקום ככה... כל אחד קיבל איזה משהו. גם חילקו ביניהם את הכספים, את העניינים, את כל מה שהיה. וברוך השם, בזה נגמר הסיפור.

חצי שנה עברה – אבא התעורר! אבל כשאבא התעורר, הוא התעורר צלול, לא בדיעבד. הוא זכר בדיוק מה היה, הוא חזר על כל הפרטים. הוא אמר בדיוק מי הוא, הכל מסודר. בדקו אותו, הביאו כל מיני פסיכולוגים [ושאר מינים], בדקו אותו – והכל בסדר ב"ה.

עכשיו, אין לו כסף לחזור. מהבית חולים נתנו לו כסף שיחזור בחזרה הביתה. הוא חוזר הביתה, דופק בדלת, פותח לו אחד הילדים: "אבא! מה אתה עושה פה? מאיפה הגעת? מאיפה הגעת?"

הוא מתקשר לכל האחים: "אבא הגיע!" "מה איך הגיע? איך אבא הגיע לפה?"

בקיצור, כינסו את כל הילדים באו, סיפרו לאבא את הסיפור. לא רצו לשקר עליו, סיפרו את כל מה שהיה בדיוק. והחזירו לו את כל הירושה.

אבא מאוד שמח, הוא אמר: "ברוך השם שהירושה נשארה אצלכם ולא מכרתם אותה לאנשים אחרים שאז כבר אין חזור" וזהו.

עבר כמה ימים, עברה על אבא איזה רוח טהרה, הוא אמר: אני אלך לבית כנסת להתפלל. הלך לבית כנסת להתפלל. מגיע לבית הכנסת, מסתכל באחד הקירות, רואה ששמו לו שלט "נר נשמה" – נר נשמה לעילוי נשמת אבא.

מה זה הנר נשמה הזה? זה שהילדים שלו תרמו לבית כנסת 100 דולר. כל הילדים ביחד תרמו 100 דולר לעילוי נשמת אבא.

אבא מסתכל על זה, אמר: "מה יכול להיות? כל אחד מהילדים פה לקח כמה מיליונים, זה מה שאתם נותנים לאבא שלכם? ששה ילדים 100 דולר – כל אחד 16 דולר? זה מה שנתתם? לא יכול להיות!"

אומר האבא: אני מסתכל, אני קורא ואני חוזר ואני קורא את זה ואני אומר 'לא יכול להיות!' רק אז תפסתי את עצמי.

הוא אמר: חשבתי לעצמי, אנשים שדפקו אצלך בדלת, ובכו והתחננו שתתן תרומה, מה נתת להם? 100 דולר. זה מה שחזר אליך, זהו.

הוא אמר: בן אדם צריך לדעת, שלא יחשוב איזה בן אדם בעולם, אולי אני אעשה דברים רעים, אבל הילדים שלי יפנקו אותי למעלה בשמיים, זה לא נכון בכלל! מה שאתה עושה זה מה שחוזר אליך. אתה עושה טוב – חוזר אליך הטוב, חס ושלום אתה עושה רע – חוזר לכן אדם הרע.

ובן אדם לא יודע לפעמים כמה השלכות יש לכל מעשה טוב שבן אדם עושה. איזה השלכות גורליות! כשבן אדם עושה טוב הוא לא יודע את ההשלכות שלו על כל מעשה קטן שהוא עושה.

## סיפור הסיוע במלון בשוויץ – השפעה לדורות

סיפר איזה יהודי אחד: סתתי למשפחה שלי לשוויץ, ברוך השם יש לי פרנסה בשפע, הייתי בשוויץ קרוב לשבוע וחצי.

באחד הלילות אני מגיע לבית מלון, אני רואה זוג הורים חרדים עם הבת שלהם בלובי של הבית מלון.

אני שואל אותם: "מה אתם עושים פה?" אמרו: "תראה, ב-4 לפנות בוקר אנחנו יוצאים לשדה התעופה, יש לנו טיסה בבוקר לארץ. עכשיו תראה, בבית מלון מחייבים אותנו שאם אנחנו נשארים פה אחרי 12 בלילה, זה כבר נחשב יום שלם. אז למה בשביל ארבע שעות, נשלם על יום שלם? נשכ פה בלובי עד 4. ב-4 ניקח מונית לשדה התעופה ומשם אנחנו נטיס".

היהודי הציע "אולי אתם תצטרכו עזרה? אוכל?", הם אמרו: "לא צריכים שום דבר".

מספר הבן אדם: ב-4 התעוררתי, אמרתי יש פה את הזוג האלו למטה, אני ארד לעזור להם, אולי צריכים איזה משהו, אני ארד.

אומר: ירדתי למטה, אתם צריכים איזה עזרה? אני אקח לכם את המזוודות שלכם. ובאמת עזרתי להם עם המזוודות, מה שיכולתי לעשות, עזרתי להם. ובסוף לפני שנפרדנו הבאתי להם שוקולד. אמרתי להם: שיהיה לכם משהו מתוק בפה, ובזה נפרדה דרכנו.

שנה שלמה עברה. יום אחד אני מקבל הזמנה - הזמנה לחתונה של אותה בת, זו שהייתה שמה במלון. אמרתי לעצמי: תראה איזה נחמד העולם הזה! בשביל שוקולד שהבאתי לו כבר נהיינו חברים, כבר מזמין אותי לחתונה. בסדר, אולי הוא רצה לכבד אותי, אני יודע מה... שלח הזמנה, שיהיה.

עברו איזה יומיים שלושה, הבן אדם מתקשר. "תגידי, הגיעה הזמנה?" "כן, הגיעה הזמנה." "אני חייב שתגידי לחתונה!" אמרתי לו: "תשמע, אני בדרך כלל, חוץ מהחתונות של המשפחה אני לא מגיע לשום חתונה." "אתה חייב להגיע הפעם!" "למה אני חייב?" "אני אגיד לך למה - כי אתה הסדק של החתונה פה! אני אספר לך מה שהיה:

הבת שלנו היא התדרדרה למטה למטה... ולא ידענו מה לעשות. מה לא עשינו, מה לא ניסינו, שום דבר לא הלך.

אחד היועצים יעץ לנו: אולי לטוס לחוץ לארץ, לשחרר אותה מכל החברות שלה, מכל הסביבה, אולי שמה האוויר והנוף של שוויץ אולי ישחרר אותה. אני יודע מה, אולי יכול להשפיע עליה שהיא תתחזק. אולי...

נסענו למלון בשוויץ, טיולים, עניינים, מדברים איתה... אין עם מי לדבר, אין עם מי לדבר! זהו, אנחנו חוזרים הביתה. חוזרים בדיוק איך שבאנו, לא יצא מזה שום דבר.

בטיסה הבת אומרת לי: אבא, אתה יודע, אני חוזרת בתשובה. גמרנו אבא, אני חוזרת בתשובה! אני תרשום אותי בסמינר, אני רוצה באמת להתחזק מאוד מאוד.

שאלתי אותה: מה גרם לך להתחזק?

אבא, זה היהודי הזה. היהודי הזה ב-4 לפנות בוקר שקם. בשביל מי? בשביל לעזור לעוד איזה יהודי אחד. הוא לא מכיר אותנו, הוא לא מכיר אותנו והוא בא לעזור, רק כדי לתת לנו את ההרגשה הטובה. בנוסף גם נתן לך שוקולד. תשמע אבא, מכה עם אני לא רוצה להתנתק! מכה עם לא רוצה להתנתק.

ברוך השם הבת התחזקה, ובעזרת השם בעוד כמה שבועות היא מתחנתת. תדע לך שמה שהיא מתחנתת זה ממך, ממך הגיע הכל! לכן אני מבקש מאוד שתבוא לחתונה".

בן אדם לא יודע מה הוא פועל ומשפיע במעשים שהוא עושה. בהרגשה הטובה שאתה נותן לבן אדם, אתה לא יודע את ההשלכות! באותו רגע נראה לך 'בסדר, זה נחמד כזה, אתה יודע... זה מעשה יפה...', ואתה לא יודע שזה דורות, דורות על גבי דורות מה שאתה יכול לפעול.

### סיפור הבחור מהישיבה - כוח המחילה

סיפר הרב אליהו מן שליט"א - הוא המשמש של רב' חיים קנייבסקי. היה יום אחד עת רצון, ישבתי עם רב' חיים קנייבסקי וגם הרבנית ישבה שם בשולחן, והיה עת רצון ואמרתי לרב' חיים קנייבסקי: אני רוצה לספר לך סיפור. רב' חיים קנייבסקי אמר: נו... תספר.

הוא סיפר: הגיעו לפה לבית של הרב שני מנהלי תלמוד תורה, הם ביחד מנהלים איזה תלמוד תורה. הם נכנסו לקשיים כספיים מאוד מאוד גדולים של החזקת התלמוד תורה.

הם נסעו לקנדה, הגיעו למונטריאול, הם פגשו שם עשיר אחד גדול, העשיר אמר להם: אני נותן לכם עכשיו סכום של כסף, זה כמקדמה. ויש לי סכום של כסף פי 10 מזה, שאני אביא לכם, אבל בתנאי אחד...

אני כבר נשוי שבע שנים. אין לי ילדים. וגם אני יודע למה אין לי ילדים.

וכך העשיר סיפר: אני למדתי בישיבה קטנה בארץ ישראל, הייתי בחור שיעור ג'. ואתה יודע, שתינו יין והשתכרנו, והרגשנו שהעולם שייך לנו. ואני באמצע החגיגות תפסתי את אחד הבחורים - שהיה יתום מאבא - וסיפרתי עליו בדיחות וכל החברה התגלגלו מצחוק, הייתי גם שתי והלשון שלי הייתה חריפה, ובאמת זה היה משהו.

ואתה יודע הבחור הזה בכה: "שחרר אותי...", בכה מאוד. ואני ככל שהוא בכה עוד יותר צחקתי עליו, וכל החברה מה זה התגלגלו מצחוק! היה משהו...

אם אני יודע שאין לי ילדים זה בגלל הבן אדם הזה. אני נותן לכם סכום של כסף - תלכו אליו, תתנו לו את הכסף, אולי הוא יתפייס למחול לי.

לקחנו את הכסף, ידענו שמחכה לנו תרומה פי 10 ממה שהוא נותן לנו. הגענו לבן אדם - איך שהזכרנו רק את השם של הבן אדם, הוא אמר: תצאו מהבית שלי! אני לא

רוצה לשמוע את השם של הרשע הזה, לא רוצה לשמוע!

מה לא ניסינו לדבר איתו? ניסינו לדבר איתו... "תשמע, מאז עבר למעלה מ-10 שנים, 12 שנים עברו... תמחל לו", "תשמעו! לא רוצה לשמוע, לא רוצה למחול לו!".

ניסינו פה, ניסינו שם... אני מנסה, החבר שלי מנסה איך לשכנע אותו - שום דבר לא עזר. התייאשנו, באנו לצאת.

חבר שלי אומר לו: "אתה יודע, אני רק רוצה להגיד לך משהו. אתה תגיע למעלה בשמיים ויגידו לך שיש איזה יהודי אחד בעולם שבגללך אין לו ילדים. בגלל שלא מחלת לו. בגלל שלא מחלת לו, בגללך אין לו ילדים".

הוא שמע את זה, והוא התחיל להתרכן, אמרנו לו: גם הביא לך כסף, תמחל לו. היהודי לקח את הכסף ואמר: אני מוחל לו בלב שלם.

שנה לאחר מכן טסנו בחזרה לקנדה. כשהגענו לקנדה, שמענו בבית קול בכי של תינוק. הוא אמר שלפני שלושה שבועות נולדה לו בת.

את הסיפור הזה, מספר הרב אליהו מן, סיפרתי לרב' חיים קנייבסקי, ואני רואה את רב' חיים קנייבסקי בוכה. ופתאום הרבנית אומרת לי: גם אצלנו זה קרה בבית.

הרבנית סיפרה: "הבת שלי למדה בוולף. יום אחד הגיעה לכיתה מורה מחליפה, וזאת פעם ראשונה שהיא שם. בזמן ארוחת בוקר, הבת שלי הוציאה איזה פרוסה לאכול, ואז היא אומרת לחברה שלה: אני לא יכולה לברך פה עכשיו, בגלל שלא החליפו את הפח זבל יש ריח רע בכיתה.

המורה מה שמעה? יש בכיתה ריח רע. מה המורה הבינה? שזה ממנה! כן, כי הרי היא חדשה פה, היום הגיעה המורה הזאת, ויש ריח רע בכיתה, מה זה אומר? שזה היא!

במקום היא אמרה לבת: תצאי החוצה! תצאי, אל תישארי פה! היא ניסתה להסביר לה... לא רוצה לשמוע אותך! אני לא רוצה לשמוע אותך אפילו!

קיצור - המורה אמרה שהיא לא מוכנה שתחזור עד שיהיה מכתב התנצלות פלוס מכתב מההורים ומהמנהלת.

הבת שלי הגיעה הביתה, בכתה מאוד מאוד. ונשארה בבית כמעט שבוע. אחרי שבוע כתבנו מכתב התנצלות, על כל מה שהיה, והבת חזרה לסמינר.

עברו מאז 15 שנים. הבת שלי התחתנה, יש לה כבר כמה ילדים. באחד הערבים היא מקבלת טלפון. ממי היא מקבלת טלפון? מהמורה הזאת! היא אמרה לה: לפני הרבה שנים פגעת בך ואני ממש מצטערת על מה שעשיתי, כי אני כבר למעלה מ-20 שנה בשידוכים ולא הולך לי. כבר עברתי את גיל 40 ולא הולך לי בשידוכים. אני מבקשת שתמחלי לי.

הבת שלי מיד אמרה: בטח! מחילה גמורה! באותו רגע מחלתי לך!

מספרת הרבנית לרב אליהו מן: "תדע לך, באותו שבוע היא התארסה המורה הזאת! זה היה נס כזה שכל אחד ראה בעיניים שלו, איך שפגיעה של בן אדם חמור מאוד, וכשבן אדם מוחל איזה עוצמה יש למחילה.

### המשנה בפרקי אבות - "מוחל על עלבוננו" כשיא המדרגות

כל הישחה עד כאן - הייתה רק ההקדמה למשנה באבות, את המשנה הזאת קראתם אותה עשרות פעמים. עכשיו אני קורא את המשנה הזאת שוב.

המשנה הזאת נמצאת בפרק ו' בפרקי אבות (משנה א):

**רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה.** לא יודע מה זה הדברים הרבה...

**ולא עוד, אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו.** אתה רואה את כל העולם שיש? שווה להחזיק את כל העולם בשביל הבן אדם הזה!

אתה יודע הוא גם נקרא רע, הוא אהוב, אהוב את המקום, אהוב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות. אתה יודע איזה מדרגה זה? שיכולים להצביע על בן אדם להגיד עליו: "אתה רואה את הבן אדם הזה? הבן אדם הזה משמח את המקום, משמח את הבריות".

**מלבשתו ענווה ויראת שמיים, מכשרתו להיות צדיק, חסיד, ישר, נאמן.**

תראה, אני שואל: יש משהו יותר גבוה מזה? יש המשך! יש המשך. מה המשך?

**מרחקת אותו מן החטא, מקרבתו לידי זכות, נהנים ממנו עצה ותושיה, ומגלים לו רזי תורה, נעשה כמעין המתגבר ונכהר שאינו פוסק.** תראה איזה מדרגות! אבל יש שם עוד מדרגה - ההכי גבוה שיש... "ומוחל על עלבוננו"

תגידי לי, אתה עושה צחוק? שיא המדרגות! שמעתם איזה מדרגות היו פה: "משמח את המקום, צדיק, חסיד, ישר, נאמן." לא אני אומר את זה, לא אני מעיד עליו! כל אחד נהיה צדיק חסיד. לא! אלוקים מעיד עליו: "צדיק, חסיד, ישר!" שיא המדרגות!

אתה יודע מה המדרגה היותר גבוהה? שיא המדרגות... בסוף המשנה מסיימת: "ומוחל על עלבוננו" - שיא המדרגה!

זוכה אותנו השם, שנזכה באמת להגיע למדרגות הגבוהות האלו, לדעת שזה המדרגות הגבוהות. אלוקים בתוך הימים האלו, מבקש מאיתנו רק שנהאב אחד את השני, רק שנכבד אחד את השני... לא רוצה כלום! אני רוצה שתאהב, שלא יפגעו אחד בשני, שכל אחד ימחל לשני. תעשה טוב... וכשתעשה טוב, גם יחזור אליך הטוב.

והשם יעזורנו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.